

Barn- och utbildningsförvaltningen
Cecilia Wästborn
Epost: cecilia.wastborn@vasteras.se

Kopia till
Förslagsställare

Grundskolenämnden

Tjänsteutlåtande - Nämndinitiativ från (M) - Inför syskonförtur som ett av flera urvalsgrunder till den kommunala skolan – beslut om hantering

Förslag till beslut

Grundskolenämnden avslår nämndinitiativet

Ärendebeskrivning

Moderaterna lämnade vid grundskolenämndens sammanträde den 12 oktober 2021 in ett nämndinitiativ gällande att införa syskonförtur som en av flera urvalsgrunder till den kommunala skolan. I nämndinitiativet föreslås följande:

”att Grundskolenämnden beslutar att uppdatera Riktlinjen för skolplaceringar så att syskonförtur blir en av urvalsgrunderna.”

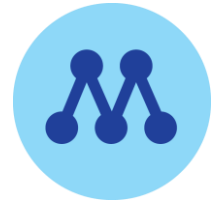
I skollagen 9 kap 15 § första stycket och 10 kap 30 § första stycket regleras att alla barn ska placeras vid den av kommunens skolenheter där barnets vårdnadshavare önskar att barnet ska gå. Kommunen ska samtidigt ta hänsyn till alla barns berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet. Det innebär att om den önskade placeringen skulle medföra ett annat elevs berättigade krav på en placering nära hemmet skulle åsidosättas ska eleven placeras vid annan skolenhet.

I övrigt får kommunen endast frånga elevens vårdnadshavares önskemål om det skulle innebära att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter skulle uppstå för kommunen.

Om en kommunal skola i Västerås inte har plats för alla som önskar sker placering genom tillämpning av relativ närhet. Placering genom relativ närhet tillgodoser alla barns berättigade krav på placering på en skola nära hemmet.

Att införa syskonförtur som ytterligare en urvalsprincip är i teorin möjligt men den får inte riskera att leda till åsidosättande av önskemål eller innebära att en elevs berättigade krav på skolplacering nära hemmet åsidosätts. Vad införandet av syskonförtur skulle innebära i praktiken är inte helt tydligt. Införandet av syskonförtur får mot bakgrund av ovanstående kanske inte den effekt som är avsedd. Syskonförtur kan också innebära att det skapar undanträngningseffekter som påverkar andra barns placeringar.

Att införa syskonförtur utan att noggrant utreda alla konsekvenser den förändringen skulle få ser inte förvaltningen som en möjlighet. Förvaltningen föreslår därför att nämndinitiativet avslås.

Nämndinitiativ 12-10-2021

Inför syskonförtur som ett av flera urvalsgrunder till den kommunala skolan

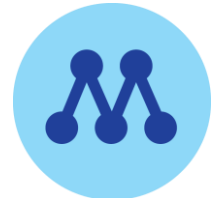
Valet av skola är för många familjer ett av de viktigaste besluten som fattas. Barnens framtid är i fokus men också möjligheten att få ihop livspusslet. Idag använder inte den kommunala skolan urvalsgrunden syskonförtur utan använder sig enbart av den relativa närhetsprincipen.

Detta har inneburit att familjer har fått köra sina barn till två olika skolor eller att man helt enkelt valt en fristående skola för just möjligheten att ha båda sina barn på samma skola. Det kan dessutom vara en fantastisk trygghet för syskon att gå på samma skola. Invändningen har varit att det inte går att göra. Finns inget lagstöd för den kommunala skolan.

Men Stockholm Stad gör det, Växjö gör det, Uppsala återinför det, Göteborg gör det men inte Västerås. Det här vill vi ändra på och föreslår därför att förvaltningen får i uppdrag att återinföra syskonförtur som ett av urvalsgrunderna.

Därmed föreslår Moderaterna Grundskolenämnden följande:

att Grundskolenämnden beslutar att uppdatera Riktlinjen för skolplaceringar så att syskonförtur blir en av urvalsgrunderna.

Kan en kommun använda syskonförtur vid skolplacering?

Syskonförtur regleras inte i skolförfattningarna. Om det är fler barn som väljer en skola än det finns platser för får en vårdnadshavares önskemål inte leda till att en annan elev får en skolplacering för långt från hemmet. Det beror på närhetsprincipen.

Kommunen behöver alltid försäkra sig om att de principer som används vid skolplacering, till exempel syskonförtur, inte går emot bestämmelserna om vårdnadshavarens önskemål eller närhetsprincipen.

[Mer om närhetsprincipen under Hur ska skolplaceringen gå till?](#)

I övrigt har kommunerna ett relativt stort utrymme att själva bestämma vilka principer som ska gälla vid skolplacering. Kammarrätten i Stockholm har i två domar prövat placeringsbeslut som gällde elever som bor inom ett visst avstånd från skolan och som har syskon som går i förskoleklass eller årskurs 1–3 vid skolan. I dessa beslut har de eleverna prioriterats framför andra elever. Dessa två domar kan ge mer vägledning.

Källa: 9 kapitlet 15 §, 10 kapitlet 30 §, 11 kapitlet 29 § skollagen, Kammarrätten i Stockholm 2018-06-25 mål nummer 6009–17, Kammarrätten i Stockholm 2018-06-25 mål nummer 6008–17.